

اختلالات وابسته به مواد

در طول تاریخ آدمی از مواد مختلف برای اهداف درمانی، اجتماعی، مذهبی و تفریحی استفاده کرده است. مواد روانگردان ترکیباتی هستند که منجر به تغییرات وضعیت روانی در فرد می‌شوند.

علل مصرف مواد:

بسیار پیچیده بوده و عوامل اجتماعی، فرهنگی، روانشناختی، ژنتیک و زیست شناختی را در بر می‌گیرد.

انواع شایع اختلالات وابسته به مواد:

۱. اختلالات وابسته به الکل
۲. اختلالات وابسته به مواد مخدر
۳. اختلالات وابسته به محرک‌ها

علائم مسمومیت به الکل:

رفتار پرخاشگرانه، رفتار جنسی نامتناسب، نوسانات خلقی، اختلال قضاوت، اختلال تعادل، اختلال توجه و حافظه و کوما.

علائم ترک الکل:

تعریق، افزایش ضربان قلب، لرزش دست‌ها، بی‌خوابی، تهوع و استفراغ، توهم و هذیان، بی‌قراری و اضطراب، تشنج.

علائم مسمومیت با مواد مخدر:

فرد را در ابتدا سرخوش می‌کند. این سرخوشی به تدریج با کج خلقی و بی‌تفاوتی جایگزین می‌شود. اختلال قضاوت و اختلال عملکرد شغلی و اجتماعی در مصرف مقادیر زیاد، کندی تنفس، کاهش دما و فشار خون و ضربان قلب و کما دیده می‌شود. مسمومیت با مقادیر زیاد اورژانس پزشکی است.

علائم ترک مواد مخدر:

خلق افسرده، تهوع و استفراغ، درد های عضلانی، اشک ریزش، آبریزش بینی، سیخ شدن موها، تعریق، اسهال، خمیازه، تب و بی خوابی.

علائم مسمومیت محرک ها:

توهم، هذیان، بی قراری، پرخاشگری، بی خوابی، افزایش یا کاهش فشار خون، افزایش یا کاهش ضربان قلب، کاهش وزن، حملات تشنجی و کما.

علائم ترک محرک ها:

خلق افسرده، اضطراب، تحریک پذیری، خستگی، بی خوابی / پر خوابی، و افزایش اشتها.

آیا رفتار ما با بیمار مبتلا به سوء مصرف مواد درست است ؟

تجربیات نشان داده‌اند اعضای خانواده فرد مصرف کننده به علل متفاوتی نظیر استرس های ناشی از مصرف مواد اقدام به رفتارهایی می‌کنند که به ظاهر برای کمک به بیمار است. ولی در واقع به ادامه اعتیاد در فرد کمک می‌نمایند از جمله:

۱. بخشش و چشم پوشی در مورد رفتارهای پرخطر بیمار،

۲. در اختیار گذاشتن منابع مالی بدون حساب در حالی که ممکن است بیمار آن را صرف خرید مواد نماید،

۳. دلیل تراشی و توجیه خانواده برای مصرف خودسرانه سایر مواد و یا داروها توسط بیمار. مثلاً اعتقاد به اینکه بعضی اوقات باید اجازه داد تا فرد بیمار با مصرف مواد جشن بگیرد یا در زمان استرس و عصبانیت برای تسکین، نیاز به مصرف مواد دارد.

۴. افراط و تفریط در حمایت از بیمار مانند حمایت افراطی در مقابل رها کردن ناگهانی.

واحد آموزش به بیمار- مجتمع آموزشی، پژوهشی و درمانی حضرت رسول اکرم (ص)

آموزش به بیمار

کد ۹۹

اختلالات وابسته به مواد

مطبق کننده: مهین قاسمی (کارشناس ارشد آموزش بهداشت و ارتقا

سلامت)

تأیید کننده: دکتر عاطفه قنبری (متخصص روانپزشکی، فلوشیپ نوروسایکلیاتری،

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران)

دکتر بهنام شریعتی (متخصص روانپزشکی، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی

ایران)

سال ۱۴۰۳

آدرس: خیابان تارخان - خیابان نیایش - مجتمع آموزشی درمانی حضرت رسول اکرم (ص) - تلفن: ۶۴۳۵۱

<http://hrmc.iums.ac.ir/>